

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 70662008, faks. 8 70662000, el. p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

J. Kličiaus IĮ „Gelmių tyrimai“
El. p. gelmiu.tyrimai@gmail.com

2018-02-~~26~~ Nr. (28.4)-A4-~~1820~~
I 2018-02-05 Nr. 21/r-k

Kopija
Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL UAB „SMĖLYNAS“ PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS – PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS PADREČIŲ SMĖLIO TELKINIO NAUDOJIMO – POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Smėlynas“, Vienybės g. 16A, LT-53238, Garliava, tel. 8 682 67741, el. p. riepsas.d@gmail.com.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

J. Kličiaus IĮ „Gelmių tyrimai“, Kaukų g. 37, LT-08400, Vilnius, tel. 8 686 19335, el. p. gelmiu.tyrimai@gmail.com.

3. Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį, nurodant šio įstatymo 2 priedo punktą (-us).

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – Prienų rajono savivaldybės Padrečių smėlio telkinio naudojimas.

Atranka atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 2.4 punktu „Kitų naudingųjų iškasenų gavyba (kai kasybos sklypas – mažesnis kaip 25 ha, bet didesnis kaip 0,5 ha)“.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (apskritis; savivaldybė; seniūnija; miestas, miestelis, kaimas ar viensėdis, gatvė).

Prienų rajono savivaldybė, Veiverių seniūnija, Padrečių kaimas.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

Planuojamas naudoti Padrečių smėlio telkinys yra Prienų rajono savivaldybės Veiverių seniūnijos Padrečių kaimo vakariniame pakraštyje, apie 13,1 km į pietryčius nuo Kazlų Rūdos miestelio centro ir apie 11,8 km į vakarus nuo Garliavos miesto centro.

PŪV teritorija išsidėsčiusi žemės sklype, kurio kad. Nr. 6962/0001:363. Bendras žemės sklypo plotas – 18,16 ha, o smėlio gavyba planuojama 16,47 ha plote. Likęs plotas bus iš dalies naudojamas karjero priklausiniams (privažiavimo keliui, technikos saugojimui ir t.t.). Pagrindinė žemės sklypo žemės naudojimo paskirtis – žemės ūkio, naudojimo būdas – kiti žemės ūkio

paskirties žemės sklypai. Žemės sklypas nuosavybės teise priklauso UAB „Smėlynas“. Žemės sklypui nustatytos šios specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos: XXVI. Miško naudojimo apribojimai (2,5077 ha), VI. Elektros linijų apsaugos zonos (0,52 ha), II. Kelių apsaugos zonos (0,259 ha).

Žemės sklypas (kad. Nr. 6962/0001:363), kuriame išsidėsčiusi PŪV teritorija šiauriniu pakraščiu ribojasi su rajoniniu asfaltuotu keliu Nr. 2610 (Kazlų Rūda–Pažėrai), pietiniu/pietrytiniu pakraščiu ribojasi su vietiniu gruntkeliu (Tiesioji g.), vakariniu, pietvakariniu, rytiniu pakraščiais ribojasi su privačiais sklypais (kad. Nr. 6962/0001:387, 6962/0001:164, 6962/0001:169, 6962/0001:26, 6962/0001:279, 6962/0001:55, 6962/0001:350, 6962/0001:248), o rytiniu pakraščiu ir su laisvos valstybinės žemės fondo žemės plotais. Artimiausios gyvenamos sodybos nuo PŪV teritorijos nutolusios 50-56 m atstumu į pietus, kitapus Tiesioji g. Kitos sodybos yra toliau, nutolę nuo PŪV teritorijos 126-245 m atstumu pietryčių bei pietvakarių/vakarų kryptimis. Atstumas iki artimiausių gyvenviečių: apie 0,6 km į V ir PV nutolęs Byliškių k., apie 0,9 km į P nutolęs Pabališkių k., apie 0,8 km į R nutolęs Tulauskų k., apie 0,7 km į Š nutolęs Smailių k. Arčiausiai PŪV teritorijos, nutolę apie 4,1-4,3 km į pietryčius yra Veiverių miesto visuomeninės paskirties pastatai – Tomo Žilinsko gimnazija, pirminės sveikatos priežiūros centras, Antano Kučingio meno mokykla bei Šv. Liudviko bažnyčia.

Padrečių smėlio telkinio detali geologinė žvalgyba buvo atlikta 2017 metais UAB „Smėlynas“ lėšomis. Detaliai išžvalgyti telkinio ištekliai patvirtinti ir įtraukti į Žemės gelmių registrą 2017 m. lapkričio 16 d. Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 1-320. Patvirtintas detaliai išžvalgytų išteklių kiekis 16,47 ha plote sudarė 342 tūkst. m³ smėlio tinkamo automobilinių kelių tiesimui bei remontui pagal standarto LST 1331:2015 lt (Automobilių kelių gruntai. Klasifikacija) reikalavimus. Po leidimo naudoti žemės gelmių išteklius gavimo, parengus, suderinus ir patvirtinus žemės gelmių naudojimo planą, UAB „Smėlynas“ planuoja vykdyti smėlio kasybą atviru kasiniu (karjeru). Kasybos darbai bus vykdomi sezoniškai pagal žaliavos poreikį, pagal kasybos ir rekultivavimo darbų kalendorinius planus pateiktus patvirtintame telkinio naudojimo plane. Planuojant metinę gavybos apimtį iki 10 tūkst. m³ karjeras PŪV teritorijos ribose egzistuos apie 34 metus.

Karjero atidengimą ir smėlio gavybą planuojama pradėti šiaurinėje telkinio dalyje, darbų frontas judės pietų kryptimi. Įvažiavimas į karjerą numatytas šiaurės vakariniame PŪV teritorijos pakraštyje. Žaliava iš karjero bus išvežama už šiaurinio žemės sklypo kad. Nr. 6962/0001:363 pakraščio nutiestu rajoninės reikšmės asfaltuotu keliu Nr. 2610 Kazlų Rūda–Pažėrai. Žaliavos išvežimas už pietinio žemės sklypo pakraščio nutiestu vietinės reikšmės gruntkeliu nenumatomas. Karjero vidaus keliai tiesiami priklausomai nuo pakrovimo darbų zonos padėties, profiliuojant ir sutankinant kelio pagrindo gruntą buldozeriu. Projektiniai laikinų karjero vidaus kelių (išskyrus kasaviečių kelių) elementai parenkami pagal Lietuvos Respublikos kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ reikalavimus šiems laikiniams technologiniams keliams. Karjero vidaus keliai naudojami dangos gruntų transportavimui.

Padrečių smėlio ištekliai, esantys miško žemėje bus eksploatuojami telkinio naudojimo pabaigoje, kai nebebus galimybės eksploatuoti smėlio išteklius ne miško žemėje. Remiantis Miškų įstatymo II skyriaus, 11 str. 4 p. „naudingųjų iškasenų eksploatavimo teritorijoms formuoti ir naudoti, kai nėra galimybės šių iškasenų eksploatuoti ne miško žemėje savivaldybės teritorijoje arba kai baigiamas eksploatuoti pradėtas naudoti telkinys ar jo dalis, dėl kurių yra išduotas leidimas

naudoti naudingąsias iškasenas“. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2018-02-19 raštu Nr. (7)-1.7-790 pateikė išvadą, kad Prienų rajono savivaldybės teritorijoje ne miško žemėje nėra detaliam išžvalgytų smėlio telkinių, dėl kurių neišduoti leidimai naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes. Paverčiant miško žemę kitomis naudmenomis bus vadovaujamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gruodžio 28 d. nutarimu Nr. 1131 „Dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“.

Planuojamame naudoti Padrečių telkinyje ir jo apylinkėse paplitusios Viršutinio pleistoceno Baltijos posvitės limnoglacialinės nuogulos (lg III bl) bei kraštinių darinių glacialinės nuogulos (gt III bl). Lokaliai geologinio pjūvio viršutinėje dalyje pasitaiko technogeninių (perstumto grunto) nuogulų (tIV). Naudingą klodą sudaro itin smulkiagrūdžio, silpnai iki stipriai aleuritingo smėlio klodas su pavieniais, iki 0,1 m storio, įvairiagrūdžio smėlio lėšiais apatinėje kledo dalyje. Bendras detaliam išžvalgytų išteklių storis PŪV teritorijoje kinta nuo 1,20 iki 3,10 m, vidutiniškai sudaro – 2,08 m, iš jų vidutiniškai 1,61 m apvandeninta.

Planuojamo naudoti Padrečių telkinio dangą sudaro skurdus augalinis sluoksnis bei lokaliai pasitaikanti itin smulkiagrūdžio smėlio su organikos priemaiša nuogulos. Bendras dangos grunto storis telkinyje kinta nuo 0,3 iki 0,8 m, vidutiniškai sudaro – 0,39 m. Geologinės žvalgybos duomenimis planuojamame naudoti Padrečių telkinyje, kurį apima PŪV yra 64 tūkst. m³ dangos grunto, iš jų apie 54 tūkst. m³ sudaro augalinis gruntas. Nukastas augalinis sluoksnis bei mineraliniai dangos gruntai bus laikinai sandėliuojami karjero pakraščiuose, o vėliau panaudojami karjero rekultivavimo darbų metu – šlaitų lėkštinimui, karjero dugno išlyginimui bei augalinio sluoksnio atstatymui iškastuose neapvandenintuose plotuose. Jiems parenkamos vietos, kuo arčiau rekultivuojamo ploto. Kaupų aukštis neturi viršyti 10 m, o šlaitų nuolydis – 30⁰. Jeigu derlingo dirvožemio sluoksnio kaupai išbus daugiau kaip dvejus metus, jie apsaugomi nuo erozijos ir defliacijos apšėjant daugiamečių žolių mišiniais. Derlingasis dirvožemio sluoksnis kaupuose gali būti laikomas ne ilgiau kaip 20 metų. Karjero rekultivavimo darbuose nepanaudotas augalinis gruntas galės būti išvežtas iš karjero ir panaudotas kitų objektų aplinkos tvarkymo darbams.

Augalinio sluoksnio nuėmimui, technologinių karjero vidaus kelių įrengimui bus naudojamas buldozeris. Kadangi didžioji naudingosios iškasenos dalis yra apvandeninta naudingas klodas bus kasamas viena pakopa. Nukasus virš naudingojo kledo esančią dangą, naudingasis klodas bus kasamas atvirkščio kasimo ekskavatoriumi pirmiausia supilant gruntą į apsausinimo kaupą. Nusausėjęs gruntas iš kaupų bus nukasamas frontaliu krautuvu. Žaliava iš karjero bus išvežama iki 24 tonų keliamosios galios autosavivarčiais MAN arba jų analogais.

Dyzelinis kuras ir tepalai kasybos mašinoms bus atvežami ir užpildomi specialiu transportu su užpildymo įranga. Kasybos mašinų remontas ir techninis aptarnavimas (išskyrus atsitiktinio smulkaus gedimo atvejus) karjere nebus atliekamas. Esant metiniam smėlio iškasimui iki 10 tūkst. m³, per metus bus sunaudota apie 8,6 t dyzelinio kuro. Mechanizmų eksploatavimo metu galimi atsitiktiniai naftos produktų išsiliejimai (prakiurus kasybos mechanizmo (buldozerio, krautuvo, ekskavatoriaus) kuro bakui ir pan.). Eksploatuojant karjerą, jo teritorijoje bus laikomas reikiamas sorbento kiekis, kad išsiliejus naftos produktams būtų iškart panaudotas panaikinti galimus avarijos padarinius. Karjero teritorijoje numatoma laikyti tokį sorbento kiekį, kuris avarinėse situacijose

leistų absorbuoti iki 400 l naftos produktų. Karjere nebus naudojamos ir saugojamos radioaktyviosios medžiagos.

Žaliava karjere plaunama nebus. Dulkėtumo mažinimui, esant sausiems orams, numatoma karjero vidaus kelius laistyti švariu vandeniu. Vanduo kelių laistymui bus imamas iš karjero vandens telkinio, kuris susiformuos pradėjus kasti naudingą iškaseną. Kelių laistymui bus naudojama 5-6 m³ talpos vandens laistymo mašina. Laistymo dažnis (kartu ir laistymui sunaudotas vandens kiekis) priklausys nuo kelio dangos drėgmės, kuri tiesiogiai susijusi su meteorologinėmis sąlygomis (aplinkos temperatūra, santykinė oro drėgme). Vanduo taip pat bus naudojamas darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti. Todėl geriamo vandens poreikis karjere (planuojama apie 3–4 darbuotojus) sudarys – 0,100 m³/per parą; 15 m³/per metus (planuojamas paminų skaičius – 150). Darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti, geriamasis vanduo bus atvežamas plastikinėje taroje. Ūkinės veiklos metu susidariusios buitinės nuotekos iš jų sukaupto rezervuarų (kurių preliminari talpa – apie 250 l), pagal sutartį su nuotekas tvarkančia įmone, bus išvežamos į buitinių nuotekų valymo įrenginius. Planuojama, kad nuotekų kiekis bus – 0,03 m³/per parą (5 m³/metus).

Kasybos atliekų nesusidarys. Prie karjero administracinių patalpų bus pastatytas buitinių atliekų konteineris, karjero darbuotojų sukauptos mišrios komunalinės atliekos bus rūšiuojamos ir perduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms. Per metus susidarys iki 1,2 t/m mišrių komunalinių atliekų. Naftos produktų likvidavimo darbuose panaudotos priemonės ir sorbentai bus surenkami į polietileno maišus ir laikomi metalinėse talpose iki kol bus atiduoti atliekų tvarkytojams.

Pagrindiniai galintys neigiamai veikti aplinką ir žmonių sveikatą teršalai bus kasybos mašinų ir transporto mašinų vidaus degimo variklių išmetamosios dujos bei mineralinės dulkės. Mobilieji oro taršos šaltiniai (kasybos technika), atliekant kasybos ir pervežimo darbus, sudarys taršą iš dyzelinių variklių išmetamųjų vamzdžių pašalinamomis dujomis bei nuo kelių dangos susidarančiomis dulkėmis (dulkės galimai susidarys kraunant dangos ir naudingojo klodo gruntą į savivartį). Karjere kasamas iš natūralaus klodo gruntas (augalinis sluoksnis, smėlis ir kt.) yra pakankamai drėgnas (> 4 %) ir nedulka. Atidengtas karjero paviršius gali išdžiūti vasaros metu ir dėl šios priežasties ore kietųjų dalelių kiekis padidės. Vykdamas smėlio pakrovimo darbus, vienos tonos nudulkėjimo koeficientas – 0,03 kg/t. Vidutiniškai per metus būtų iškasama iki 10 tūkst. m³ smėlio (apie 16 000 t). Prognozuojamas kietųjų dalelių kiekis – 0,14 t. Papildomai į aplinkos orą gali patekti nuo sutankinto karjero grunto išvežimo kelio pakylančios dulkės – 7,16 t/metus. Dulkėtumo mažinimui numatomos šios priemonės: esant sausiems orams, karjero vidaus keliai ir privažiavimo keliai laistomi vandeniu, transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų greitis ribojamas karjero vidaus keliuose iki 20 km/h bei produkcijos išvežimo keliuose su žvyruota danga autosavivarčių greitis ribojamas iki 40 km/h, transportuojant gruntą autosavivarčių kėbulai bus dengiami tentais. Į aplinkos orą iš mobilių taršos šaltinių per metus pateks 0,58351 t teršalų (CO – 0,33045 t, CH – 0,12287 t, NO_x – 0,10681 t, SO₂ – 0,00857 t ir KD – 0,01481 t). Atsižvelgiant į tai, kad kasybos mašinų koordinatės nuolatos keisis ir jos nedirbs viename taške, iš mobilių taršos šaltinių išmetami teršalai pasklis didesniame plote ir jų koncentracija bus minimali ir artimiausiose gyvenamosiose teritorijose išliks būdinga kaimiškoms vietovėms. Tai, kad oro tarša neviršys gyventojų sveikatos apsaugai nustatytų ribinių aplinkos oro užterštumo verčių įrodo ir oro taršos modeliavimai atlikti kitiems karjerams, kuriuose planuojamos gavybos apimtys yra 10 ar net 50 kartų didesnės negu Padrečių karjere, ir kuriuose dirba daug didesnis skaičius kasybos mechanizmų. Analogiškų veiklų oro taršos modeliavimų rezultatai rodo, kad jau ties karjero riba oro taršos

koncentracijos tampa artimos foninėms ir neviršija sveikatos apsaugai nustatytų ribinių aplinkos oro užterštumo verčių.

Triukšmą sukels dirbančios kasybos ir transporto mašinos. Atliekant skaičiavimus buvo priimama, kad artimiausias buldozerio, krautuvo ar ekskavatoriaus ir autosavivarčio atstumas iki artimiausios gyvenamosios sodybos bus apie 50 m. Išilgai šiaurinės, pietinės ir vakarinės planuojamo naudoti Padrečių telkinio išorinės ribos bus supiltas 10 m pločio ir 3 m aukščio dangos gruntų pylimas, kuris tarnaus ir kaip triukšmo sklaidos barjeras. Maksimalus suminis triukšmo lygis visų kasybos mechanizmų viename taške, artimiausioje gyvenamojoje sodyboje nutolusioje nuo PŪV teritorijos 50 atstumu įvertinus ir 10 m pločio bei 3 m aukščio dangos gruntų pylimą, kuris bus supiltas išilgai planuojamo naudoti telkinio išorinės ribos siektų 40,59 dB. Atliekant skaičiavimus buvo vertinami atstumai, kada kasybos mechanizmai gali būti arčiausiai priartėję prie gyvenamosios aplinkos. Apskaičiavus gautas maksimalus triukšmo lygis, nes eksploatuojant telkinį karjero mašinos bus nutolusios didesniu atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų (jų koordinatės nuolat keisis), neįvertintas reljefas (eksploatacijos darbai vykdomi iškasoje), o kasybos darbai vykdomi dirbant ekskavatoriui arba krautuvui (ekskavatorius ir krautuvus vienu metu nedirbs). Atsižvelgiant į tai, karjero triukšmo lygis bus ženkliai mažesnis už apskaičiuotą maksimalų suminį triukšmo lygį. Vibracija gyvenamojoje aplinkoje nebus jaučiama. Šviesos, šilumos, jonizuojančios ir nejonizuojančios (elektromagnetinės) spinduliuotės tarša nesusidarys.

Karjero eksploatavimo metu nebus naudojamas papildomos cheminės medžiagos, todėl tarša kvapais nesusidarys.

PŪV teritorijos artimose apylinkėse naudingųjų iškasenų telkinių nėra. Arčiausiai PŪV teritorijos yra šie naudingųjų iškasenų telkiniai: apie 4,7 km į šiaurės vakarus yra parengtiniai išžvalgytas Kauno r. Jūrės durpių telkinys; apie 6 km į šiaurę yra parengtiniai išžvalgytas Kauno r. savivaldybės Vilemų smėlio telkinys; apie 6,2 – 7,2 km į šiaurės vakarus yra detalčiai išžvalgyti Kauno r. Ežerėlio durpių telkinys ir Ežerėlio durpių telkinio II sklypas. Kiti naudingųjų iškasenų telkiniai nuo PŪV teritorijos nutolę dar didesniais atstumais. Pagal Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Valstybinės geologijos informacinę sistemą (GEOLIS) duomenų apie PŪV teritorijoje ir jai gretimoje aplinkoje vykstančius geologinius procesus (erozija, sufozija, karstas ar nuošliaužos), taip pat apie gretimoje teritorijoje ir jai artimoje aplinkoje esančius geotopus, nėra.

PŪV teritorijoje vandens gręžinių nėra. Artimiausi vandens gręžiniai yra nutolę 0,5 km į pietvakarius (Nr. 65145) ir 0,7 km į rytus (Nr. 40390). Artimiausia Pažerų vandenvietė (Nr. 4823) nuo PŪV nutolusi apie 2,1 km į šiaurės rytus. Už 0,4 km į pietus nuo PŪV teritorijos teka Pilvės kairysis intakas – upelis Didžiupis, apie 0,7 km į šiaurės rytus nuo PŪV teritorijos teka kitas Pilvės kairysis intakas – upelis Kunigupis, o 1,7 km į vakarus teka Pilvės upė. PŪV teritorija nepatenka nei į Didžiupio, nei į Kunigupio bei Pilvės upių pakrančių apsaugos juostas ar apsaugos zonas. Nagrinėjama teritorija taip pat nepatenka ir į potvynių grėsmės ir rizikos teritorijas.

PŪV teritorijos centrinę bei pietinę dalis kerta negilūs melioracijos grioviai. PŪV teritorijos centrinę dalį kertanti melioracijos griovio atšaka baigiasi nagrinėjamame PŪV sklype. Eksploatuojant Padrečių karjerą PŪV teritoriją kertančius melioracijos griovius ir jų atšakas būtų racionaliausia nukasti. Didžioji naudingosios iškasenos dalis yra apvandeninta. Melioracijos griovys, iškasus išteklius, susijungs su karjero dauboje susidariusiu vandens telkiniu įtekėdamas į jį pietrytiniame pakraštyje ir ištekėdamas vakariniame – pietvakariniame karjero pakraštyje. Tokiu

būdu, nukasus PŪV teritoriją kertančių melioracijos griovių atkarpos, melioracijos griovių sistema nebus sutrikdyta ir nesąlygos reikšmingo neigiamo poveikio gretimoms PŪV vietos teritorijoms.

Padrečių smėlio telkinio detalios geologinės žvalgybos darbų metu gruntiniai vandenys aptikti gana aukštai, 0,2–1,2 m, vidutiniškai 0,8 m gylyje. Esant plonesnei nei 1,0 m aeracijos zonai gruntiniai vandenys intensyviai maitinami atmosferiniais krituliais. Tokie telkiniai priskiriami išgaravimo – infiltracinio gruntinio vandens balanso formavimosi tipui. Kasybos metu vandens lygis karjere nebus dirbtinai žeminamas ar kitaip keičiamas. Naudingas klotas nebus kasamas intensyviai, smėlio ištekliai bus iškasti palaipsniui (planuojamas maksimalus metinis smėlio iškasimas – 10 tūkst. m³). Iš apvandeninto klotu iškasta žaliava bus pirmiausia supilama nusausėti į apsausinimo kaupus, iš kurių perteklinė drėgmė sugrįš atgal į gruntinius vandenis. Apibendrinant galima teigti, kad smėlio išteklių eksploatavimas nagrinėjamoje PŪV teritorijoje nesąlygos reikšmingos neigiamos įtakos aplinkiniams natūraliems bei dirbtiniams vandens telkiniams bei 50 – 245 m atstumu nutolusių sodybų šulinių vandens lygiui. Didžiausią įtaką vandens hidrologiniam režimui šioje vietoje ir toliau turės atmosferinių kritulių kiekis.

Remiantis Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija, PŪV teritorija patenka į nedidelio estetinio potencialo kraštovaizdžio V₁H₀-b tipą, kuriam būdinga nežymi vertikalioji sąskaida (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su 2 lygmenų biotopų kompleksais), vyrauja uždary, neperžvelgiamų erdvių kraštovaizdis, o kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikšti tik horizontalūs dominantai. Bendrojo plano gamtinio karkaso sprendinių konkretizavimu, PŪV teritorija patenka į bendrajame plane išskirtas gamtinio karkaso teritorijas – rajonines silpnas geoeologines takoskyras (a2), kuriose išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikomas ir didinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis bei gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. Pagal Gamtinio karkaso nuostatas nedraudžiama įrengti karjerus šiose teritorijose.

Artimiausios saugomos nekilnojamosios kultūros vertybės yra: 1,1 km į šiaurę-šiaurės vakarus nutolusios Girininkų I kaimo kapinės, vad. Milžinkapiai, 2,6 km į šiaurės rytus nutolę pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapinės, 3,5 km į pietus nutolusi Lietuvos partizanų žuvimo vieta, 3,7–4,0 km į pietryčius nutolę nekilnojamojo kultūros paveldo objektai esantys Veiverių kaimo apylinkėse.

PŪV teritorija, kuri apima planuojamą naudoti Padrečių smėlio telkinį, nepatenka į saugomas ir „Natura 2000“ teritorijas. Arčiausiai PŪV teritorijos esanti saugoma teritorija apie 6,9 km atstumu – Skriaudžių geomorfologinis draustinis. Arčiausiai PŪV teritorijos esanti „Natura 2000“ teritorija apie 6,9 km atstumu – Skriaudžių kaimo apylinkės. Nagrinėjame plote taip pat nėra aptikta ir Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos 2017 m. gruodžio 5 d. išraše iš Saugomų rūšių informacinės sistemos (toliau – SRIS) Nr. SRIS-2017-13116376 pateikta informacija, planuojamame naudoti Padrečių smėlio telkinyje nebuvo rasta jokių saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių, todėl neigiamas planuojamos ūkinės veiklos poveikis saugomoms rūšims taip pat nenumatomas.

Planuojama ūkinė veikla – Padrečių smėlio telkinio išteklių naudojimas neprieštarauja Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniams. Pagal Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Prienų rajono savivaldybės 2012 m. vasario 29 d. sprendimu Nr. T3-65 „Dėl Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“, žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinį didesnė PŪV teritorijos dalis patenka į žemės ūkio

teritorijas, kurios rekomenduojamos (tinkamos) miškų plėtrai, mažesnė PŪV teritorijos dalis patenka į žemės ūkio teritorijas ir nedidelė dalis patenka į miškų teritorijas. Prienų rajono savivaldybės taryba 2017 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. T3-234 „Dėl Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių spragos panaikinimo“ nusprendė panaikinti Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių spragą ir sprendinių tekstinę dalį papildyti pastaba „**Rengiant pagal galiojančio Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano nuostatas kitus teritorijų planavimo dokumentus ar schemas, būtina vadovautis naujausia Lietuvos Respublikos žemės gelmių išteklių registro informacija. Bendrojo plano galiojimo laikotarpiu naudingųjų iškasenų telkiniu, kurių ištekliai aprobuoti ir įrašyti į Žemės gelmių registrą, eksploatavimas vykdomas parengus žemės gelmių naudojimo planus, atlikus viešo svarstymo, derinimo ir poveikio aplinkai vertinimo planus, atlikus viešo svarstymo, derinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procedūras nekeičiant patvirtinto Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano. Rekultivuojant baigtus eksploatuoti naudingųjų iškasenų telkinius toliau vadovautis Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane toje vietoje numatyta žemės naudojimo paskirtimi ir reglamentais, įvertinus liekamąjį poveikį gamtinei aplinkai*“. Pilnai išeksploatavus Padrečių smėlio telkinio išteklius, karjeras bus rekultivuotas į miškų apsuptą vandens telkinį, taip integruojant teritoriją į esamą telkinio apylinkių gamtinę aplinką. Tinkamai rekultivavus iškastą karjerą, vietovės kraštovaizdžio estetinė vertė pakils.

6. Priemonės numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti arba užkirsti jam kelią.

6.1. Po leidimo naudoti telkinio išteklius gavimo, telkinys bus eksploatuojamas pagal parengtą, suderintą ir patvirtintą telkinio išteklių naudojimo planą. Laiku bus rekultivuojami iškasti karjero plotai.

6.2. Bus dirbama tik tvarkingomis kasybos ir transporto mašinomis, laikantis darbo saugos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos ir higienos reikalavimų, karjere nebus vykdomas kasybos mašinų remontas ir techninis aptarnavimas. Kasybos mašinos bus užpildytos kuru ir tepalais tik iš specialią išpilstymo ir apskaitos įrangą turinčių autocisternų. Eksploatuojant karjerą, jo teritorijoje bus laikomas reikiamas sorbento kiekis, kad išsiliejus naftos produktams būtų iškart panaudotas panaikinti galimus avarijos padarinius.

6.3. Esant sausrui karjero keliai bus laistomi vandeniu. Karjero vidaus keliuose transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų bei produkcijos išvežimo keliuose autosavivarčių greitis bus ribojamas. Transportuojant gruntą autosavivarčių kėbulai bus dengiami tentais.

6.4. Karjerui nedirbant, keliai ir privažiavimai į karjerą bus uždaryti, kasybos mašinos išvežtos arba patikimai saugomos.

6.5. Išilgai šiaurinės, pietinės ir vakarinės planuojamo naudoti Padrečių telkinio išorinės ribos bus supiltas 10 m pločio ir 3 m aukščio dangos gruntų pylimas, kuris tarnaus kaip triukšmo sklaidos barjeras.

6.6. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

6.7. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiniam reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

7. Motyvai, kuriais remtasi priimant atrankos išvadą.

7.1. Teritorija, kurioje numatyta vykdyti PŪV, nepatenka ir nesiriboja su saugomomis ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis. Artimiausia saugoma teritorija – Skriaudžių geomorfologinis draustinis ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija – Skriaudžių kaimo apylinkės nutolę apie 6,9 km atstumu. Teritorijoje taip pat nėra aptikta ir Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių. Pagal pateiktą išrašą iš Saugomų rūšių informacinės sistemos PŪV teritorijoje saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių taip pat nėra.

7.2. Atsižvelgiant į Prienų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 31 d. sprendimą Nr. T3-234 „Dėl Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių spragos panaikinimo“, PŪV neprieštarauja Prienų rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniams. Baigus išteklių gavybos darbus, Padrečių telkinį numatoma rekultivuoti į miškų apsuptą vandens telkinį. Todėl ši vietovė pavirs visaverte ir patrauklia landšafto dalimi ir integruosis į esamą gamtinę aplinką, bus sukuriama kitokio tipo ir struktūros ne mažiau vertingi biotopai.

7.3. PŪV teritorija patenka į gamtinio karkaso teritorijas – rajonines silpnas geoekologines takoskyras, tačiau nėra ribojama pagal Gamtinio karkaso nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“.

7.4. Pagal Valstybinės geologijos informacinę sistemą (GEOLIS) duomenų apie PŪV teritorijoje ir jai gretimoje aplinkoje vykstančius geologinius procesus (erozija, sufozija, karstas ar nuošliaužos) bei geotopus nėra, kiti naudingųjų iškasenų telkiniai nutolę didesniu kaip 4 km atstumu.

7.5. Vadovaujantis Kultūros vertybių registro duomenimis, PŪV teritorijoje ir jos gretimybėse nekilnojamųjų kultūros vertybių nėra. Artimiausios nekilnojamosios kultūros vertybės nutolusios didesniu nei 1 km atstumu.

7.6. Pagal pateiktą informaciją atrankai, PŪV sąlygojamas triukšmo lygis neviršys ribinių triukšmo dydžių, nustatytų Lietuvos Respublikos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje patvirtinimo“. Apskaičiuotas maksimalus triukšmo lygis (neįvertinant tai, kad darbai bus vykdomi iškasoje, vienu metu nedirbs visos transporto priemonės ir kt.) artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje sieks 40,59 dB(A).

7.7. Didžiausia oro tarša dėl PŪV vykdymo susijusi su kietųjų dalelių išsiskyrimu. Numatoma, kad vykdant kasimo, pakrovimo darbus tarša kietosiomis dalelėmis sudarys apie 0,14 t/metus, o žaliavos išvežimo metu apie 7,16 t/metus, tačiau PŪV metu išsiskiriančių kietųjų dalelių kiekiui mažinti numatytos priemonės. Tarša iš mobilių šaltinių nežymi – 0,5831 t/metus.

7.8. Numatoma vykdyti PŪV nesąlygoja kvapų išsiskyrimo.

7.9. Aplinkos tarša atliekomis nenumatoma. Kasybos atliekų nesusidarys. Susidariusios mišrios komunalinės atliekos ir panaudoti sorbentai bus laikomi sandariose talpose ir atiduodami atliekas tvarkančioms įmonėms.

7.10. Žaliava karjere nebus plaunama, vanduo naudojamas tik buitiniems reikmėms, todėl PŪV metu susidarys tik buitinės nuotekos, kurios surenkamos į rezervuarą ir pagal poreikį išvežamos į buitinių nuotekų valymo įrenginius.

7.11. Pagal Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studiją, PŪV teritorija priskiriama nedidelio estetinio potencialo kraštovaizdžio tipui. PŪV gretimybėse visuomeninės ir rekreacinės paskirties teritorijų bei pastatų nėra. Į jautrias aplinkos apsaugos požiūriu teritorijas PŪV vieta ir jos gretimybės nepatenka.

7.12. Nukastas augalinis sluoksnis bei mineraliniai dangos gruntai bus laikinai sandėliuojami karjero pakraščiuose, o vėliau panaudojami karjero rekultivavimo darbuose (šlaitų lėkštinimui, dugno išlyginimui ir kt.). Jiems parenkamos vietos, kuomet arčiau rekultivuojamo ploto. Jeigu derlingo dirvožemio sluoksnio kaupai išbus daugiau kaip dvejus metus, jie apsaugomi nuo erozijos ir defliacijos apsėjant daugiamečių žolių mišiniais.

7.13. Detalios geologinės žvalgybos metu, gruntiniai vandenys aptikti gana aukštai, todėl iš apvandeninto klodo iškasta žaliava bus pirmiausiai supilama nusausėti į apsausinimo kaupus, iš kurių perteklinė drėgmė sugrįš atgal į gruntinius vandenis. Naudingas klodas intensyviai kasamas nebus (numatomas maksimalus metinis smėlio iškasimas iki 10 tūkst. m³). Kasybos metu vandens lygis karjere nebus dirbtinai žeminamas ar kitaip keičiamas.

8. Priimta atrankos išvada.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi, priimama atrankos išvada: UAB „Smėlynas“ planuojamai ūkinei veiklai – Prienų rajono savivaldybės Padrečių smėlio telkinio naudojimas – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

9. Atrankos išvados apskundimo tvarka.

Jūs turite teisę apskusti šią atrankos išvadą Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, LT-01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio atsakymo įteikimo Jums dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2018-02-26 RAŠTO NR. (28.4)-A4- 1820
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

1. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamentui

El. p. kaunas@nvsc.lt

2. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno skyriui

El. p. kaunas@heritage.lt

3. Kauno apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

El.p. kaunas.pgv@vpgt.lt

4. Prienų rajono savivaldybės administracijai

El. p. savivaldybe@prienai.lt

5. UAB „Smėlynas“

El. p. rieptas.d@gmail.com

Žiniai:

Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamentui

El. p. alytus@ard.am.lt